

NĂM THỨ BA SỐ 102

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

LE COURRIER DE L'OUEST

(ÉDITÉ EN QUOC-NGU)

AN HÀ NHƯT BÁO

報 日 河 安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

GIÁ BÁN NHƯT TRÌNH

TRONG CÓI ĐÔNG-DƯƠNG

BÒN CHỮ QUỐC NGŨ
TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 15

BÒN CHỮ LANGSA

TRỌN NĂM.....	3 \$ 00
SÁU THÁNG.....	2, 00
BÒN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA	
TRỌN NĂM.....	7 \$ 00
SÁU THÁNG.....	4, 50

Vì nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhứt trình xin viết thư
cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhứt trình thi kẽ từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cant-ho.—Imp. de l'Ouest

Cac nha Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dǎng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người bán cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhất hàng bào chế y sánh, tại dǎng CATINAT số 419 SAIGON, là có danh tiếng lǎm, viễn rong những thuốc nhưt hàng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại già bán thì cũng nói, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mặt hờn người Tây đầu.

NHỮNG THUỐC THUẬN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dǎng mà bỏ, những người đơn-o hay đau, rát, và nhứt là cho người dòn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giòi.

SOLUTION DR DÉEM

Trị bệnh nha phiến rất mau và không có phả đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯỢNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng dǎo bắc-hà **ESSENCE DE MENTHE
DE MOLINIER**, tốt hực nhứt.

Chánh tiệm truc thuôc hoàn PILULES PINK trị bệnh mắt máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dảng các chứng bệnh ho, lao tồn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE
Có bán các thứ thuốc dǎ kẽ tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác chung hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU-GIANG

vốn dảng 60.000

Hàng này của Langsa và Annam hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tặc một dǎn là tại Saigon có món chi, thì trong hàng rầy cảng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Công gởi hàng cho các xí-xá: ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thi rõ.

Có trú bán:

Rượu rom hiệu Stella

Lâm rồng hàng nước miếng.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho tách về bán lại khi tri-lính-tri-té.

LOI RAO

Kinh cảng lục-châu dảng rõ, tại nhà
In Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hƣong-chức có
quýền thi hành như trường-khoa.

Sách này có 456 trang và có đủ kiệu
yết thị, lời truyền rao, của ông ĐƯỜNG-
VĂN-MÈN mới dọn.

Giá mỗi cuộn là..... 3\$00

Tiền gởi: 0.15

Xin viết thư đến nhà In Hậu-Giang,
Cần-thơ, mà mua.

Kinh cáo.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

M U C

- 1.— Kinh cáo Đồng bang
- 2.— Cung hỉ tân niên
- 3.— Nhắc phở Đồng-bang lúc gần tết
- 4.— Lê nghĩa Annam
- 5.— Bình thiên thời
- 6.— Lòng quảng đại
- 7.— Hảo tâm
- 8.— Cáo bạch

L U C

- 9.— Vinh hài cang lè
- 10.— Tý Sứu tương đàm
- 11.— Đồng tâm kiệt lực
- 12.— Cung hạ M. Cao-văn-Hùng
sanh nam
- 13.— Công văn lược lục
- 14.— Khôi bài
- 15.— Tục ngữ, cõi ngữ
- 16.— Nam-kỳ Thời sự
Giá-bạc, Giá-lúa
- 17.— Tài sanh dị truyện

Kinh cáo Đồng bang

Ông Võ-văn-Thom vì công việc
đa doan chàng rành dảng mà xem
xét tờ Courier de l'Ouest và An-
Hà nhựt-báo như khi trước; vậy
kể từ 1er Décembre 1918 quyền
xem xét bài vở của 2 tờ báo đó sẽ
giao về nơi tôi; nên kính cáo đôi
lời xin lục châu Đồng bang ai
muôn gởi mandat mua nhựt trình,
hoặc muôn àn hành bài vở chỉ
giúp vui vào 2 tờ báo đó xin gửi
ngay cho tôi, tôi sẽ sẵn lòng làm
cho vừa ý chư vị luôn luôn.

Nay kính.

TRẦN-DẶC-NGHĨA

Chủ sự nhà in Hậu-giang
và Tổng-bí An-Hà Nhựt-Báo.
Cần-thơ

Cung hỉ tân niên

AN-HÀ NHỰT-BÁO

Kính chúc chư khán quan đặng
tâm đa ngũ phước.

Mẫu-Ngù trái qua, Ký-Vì dà đèn,
thầm thoát tờ An-Hà Nhựt-Báo
mới xuất bản dày nay tình dặng ba
năm rồi đó. Ấy cũng nhờ ơn chư
vị khán quan, Tôn bàng qui chức,
vì nghĩa Đồng bang, niêm tình
Đồng chí mà vừa giúp cho bieu
quát dặng vững bước dảng dài,
thiệt là ơn ày rất dày. Bốn quan
chàng biêt lây chỉ mà xứng tự chư
vị khán quan cho xứng đáng!....
Vậy thì ơn ày Bốn quan nguyên
khác cõi minh tam thiều thu bắt

diệt, dồn một lòng lo giúp ích cho Đồng bang, tâm mòi lợi chĩ đảng hay miếng là dặng mồ mang trong bàn sò. Dầu công lao cực nhọc cay đảng dẽ nài, Bồn quán cùng gia tâm tri chí noi theo tôn-chí của Bồn quán mà làm, trước trông cho dẹp dạ khán quan, ày cùng phi cái sở hành của Bồn quán đó.

Sản dịp bước qua năm mới đây, Bồn quán lày làm may mắn trước xin cảm tạ khán quan có lòng chàu tát Bồn quán thi chung như nhứt từ ày đèn giờ sau xin cầu chúc cho chư khán quan gia đình lợi lạc, bùn quyền khương ninh.

A. H. N. B.

Nhắc nhở Đồng-bang lúc gần Tết

Chẳng có cái lè nào mà người Annam ta xem rất trọng thể hơn là lè Tết. Thuở trước Annam ta ăn Tết đến 7 ngày, rốt mays năm sau đây, nhiều nhà lão lâm duy tân khứ cựu, đâm hót trong 7 ngày đó còn 5, hay là 3 mà thôi. Dương lúy bây giờ phản nhiều thi là 3 ngày, cũng có nhà ăn Tết nội ngày mồng một mà thôi, có kè cùa noi theo lệ cũ dùng bảy bữa hả nêu mới gọi là qua cái lè Tết.

Gần ngày Tết nhứt là ngày đưa ông Táo về Trời rồi, nhà nhà đều nhao nhố, kè lo chuyện này, người lo chuyện khác lăn xăn không hờ. Ai ai cũng đưa nhau lo lán trong 3 ngày đó! Hồi thăm. Thị nói: ơi! ta mắc gấp tết lắm... Ta mắc lo cùng ông bà ba bữa.... Nghĩ cũng lạ! gấp sao 1 năm 365 ngày không tin không lo trước; và lại không ai hối mà gấp nói gì! Như mấy người giàu có

chẳng nói làm chi, muốn mua sắm ăn xài ba bữa vui chơi cũ ığ cho là phải; chỉ ư mấy kè nghèo, mảnh áo không lành, cơm không no bụng, cũng nong nǎi lội ngượi lội xuôi, vay chồ nấy bợ chồ kia cho có mà lo ăn Tết.

Buổi bây giờ phong tục cũ của các nước dân dã xây đồi, kia như Chèc, là một nước bày tục nầy lè kia cho ta, nay họ đã đổi lão ra khác rồi đó, lè Tết thuở giờ là lè trọng, nay họ chế cái xem thê lè thường (như ngày Chúa-nhứt Langsa vậy) việc ăn xài đầm hết, mười chẳng còn hai.

Tôi chẳng dám nói sự ăn xài trong ba bữa Tết là quấy, vì Annam mìn một năm dài dặng dẳng có 1 lè Tết hả chẳng vui chơi sao?

Thời đại này là thời đại đang lo mờ mang dặng tân hóa, Đồng bang ta chớ nên luống bõ ngày giờ thoát qua rất uổng, hãy tùy sirs tùy phản mà ăn xài; và lại xứ Nam-kỳ ta nǎi gay ruộng phản nhiều dâu thắt, đồ vật dụng bán cao giá, dàn nghèo chẳng có sức mua dùng thì hãy tùy duyên an phản, mực so sánh cùng người cho dò den, cho lòe-lẹt, nghĩ càng thêm hại chớ có ích gì!

Đồng bang ta chớ quên ba anh Chèc thường hay thừa dịp Tết này mà bán dành bán giựt cho Đồng bang ta mà thù lợi. Của một bán hai ba, đòn huyền rằng lúa sụt già, bằng hóa tăng lên, nẩy uộp thứ mà gian lận Đồng bang ta.

Xét lại sự ăn Tết chẳng phải là luật nước buộc minh phải làm, bằng cảng thì bị phạt.....Vậy nên nhà túc thực túc ý tùy ý, còn như nhà nghèo tường cũng nên dẹp lại đó, nhám chẳng cang kè chì mà phải chạy tào chạy tầu lăn-xăn cho chạy mà thiếu nợ thiển nǎn kia!

Hồi giờ nói đó là lời nhắc nhở Đồng bang trong hội giao Tết đây; sáng dịp cũng obac luôn Đồng bang xin nhớ lúc này

thường thường năm nàu cung vây, hê là gần Tết, ăn trộm bay trô nghe, dựng món gì cũng lấy. Vậy, hê là thê giới thi của mình, băng ngũ mè thi của nó.

Phạm-bá-Đại

Lè nghĩa Annam

(MORALE ET POLITESSE)

Tỉnh Sóc-trăng có làng An-lạc-tay, khi trước coi là tuinh tệ uiêu sấp diobi hư dân tình lộn xộn, dù 8 năm nay thấy Trần-minh-Hậu thừa hành Định-tướng Cai-tông có đà nhơn từ sấp đặt bảo khuyễn trên hòa dưới thuận, lập định uiêu, cắt công sít, học đường, đồn thủ đều bằng ngồi từ tết, kinh dinh xinh đẹp, người mới cúng một khánh vi thờ thầu chạm trô khéo, sơn thết vàng tốt tươi, già một trăm ngưu bạc, cho nên hội té cảm đức mời người dự đại lè kỳ yên, nhiều làng lân cận tạc thù tượng lè nghi qui tế đình trung obunⁿ dọn rực rỡ nguy nga, treo cờ lam sắc, cờ Đồng-minh nhạc lè xướng ca nghi tiếc đều thứ tự.

Tàu hơi (Canot) của thấy cai, mới cập cầu, có dù uiêu chửi cùng đội cai bếp tinh đôn, đồng nghinh tiếp trọng tiểng nghiêm trang, ngó đáp mìn người quâng đại.

Khi dự yến tới từng rượu champa que, có vị hương chủ thay mặt làng, dàn, dọc một bài khánh hạ sau dày tiếng đồng dọc thanh tao nbo nbà.

Tiếc quá dòng thứ trời tê rạng, từ đầu thanh khoan binh an, ngày rằm tháng chạp vừa sang, tùy cờ lè kỳ yên lèp uiêu, bón thòi lấy làm diobi diệu, thấy thán làm hâu bánh quả chừng, làng chúng tôi tục mý phong thoan, cũng là bài nhờ ơn giáo hóa, thấy lâm lúc giác diêu làng xá, mỗi sự đều hết da đỡ che, danh thày bón thòi đều nghe, giúp quâc trái 26,500\$00 uiêu thấy dừng trước, lòng thành tin ưa vì làm phước khẩn kí thi thê để tiêu ào, ulon dứa nẩy kẽ biết mẩy cần, làng tôi nguyễn bia truyền thiêng cõi, khi trước làng dân khốn khổ, bây giờ đỡ sô uiêu dinh, nói làng dân chúng thêng bình, nhà trường, nhà việc, đồn thủ kinh dinh rực rỡ, nhờ

nhìn thấy giúp đỡ, công đức kia sánh tợ hái hà, làng chúng tôi tất da thiết tha, chẳng biết lấy chi đến trả, đại tiêu hương thôn dồng cảm tạ, vưng một bài chúc ba mireng thấy, cầu cho thấy thêng bước thêng mày, iêu chức buyện rờ ràng danh rạng, nén phủ quái cao thêng đường hoạt, trân nâm quý thể khương cường, rang soi kiêm mà ngọc đường mởi phỉ làng tôi sở uyên.

Đọc thôi pháo nô rêu tai, tài từ ca ngâm nhạc sanh chập trời, ấy là:

Gặp hội tao phùng vui nghĩa cả
Lòng thành hương xả tố tình thân.

Khi đó thấy cai đứng dậy khiêm từ lấy lời công cháo phủ bùy thôn dân ăn ở thuận hòa, sút nhai càng phát đạt.

Sóc-trăng.— Huỳnh-trung-Nghĩa

Bình thiên thời

Bình thiên thời lúc nay tuy chẳng có nhiều, nhưng mà rải rác có một hai bịnh trong mỗi làng. Từ hôm đầu tháng Janvier đến nay, các làng trong tỉnh Cần-thơ chạy tờ vé quan cho hay rango bịnh thiên thời khi sự bại mặng người cung bồn; nỗi tuấn lè rồi đây: làng Taw-Ngái 1 người, Nhơn-Laug 1 người, Mỹ-thuận 2, Nhơn-Ai 1, duy có làng Thới-au-Bồng: trong 2 ngày mà 5 người phải xuống nhẫn bịnh ấy.

Chừng 7, 8 năm rồi, năm nào cũng vậy, qua mùa trời hàng chưng thiên thời có luon luon. Vày hảy rango mà phòng ngừa bịnh hiểm n'heo ấy, nó thường hay hại mang người.

Tôi xin sơ lược ít bịnh dưới đây gọi là nhặc như bạn Đồng bang nêu những cách thế ngăn ngừa chưng thiên thời khôi truyền nhiễm n' ười nay qua người khác :

1* Bình thiên thời là 1 bịnh, ai cũng đều rõ, truyền nhiễm lão; Thày thuốc Langsa cho bình thiên thời phát lên bởi minh ăn uống vật thực phẩm con đặc trùng vào bao tử nên mới sinh chưng đó. Bình thiên thời phát lên, áu tă, vẹp bẽ, khau tiếng, bắt đường tiêu tăi mệt thết phái chết.

2* Theo cách thế của Thày thuốc Langsa đây khi nào trong xóm xảy ra có 1 người

bị bệnh thiên thời thì phải ngăn ngừa cho lâm, dừng đê bệnh ấy lây ra cho nhiều người. Lập tức phải chờ người bệnh đến nhà thương (vì tại nhà thương người ta sảng có thuốc và cách thế mà phòng bệnh hiểm nghèo ấy) nếu không thể mà chờ bình đến nhà thương thì phải để người bệnh nằm riêng ra một chỗ; 1 người nào trong tháo quyến ở đó mà sán sỏi cho uống thuốc mà thôi, cẩn thận dùng cho ai lại gần người bệnh, kẻ đến thăm lom dung xa xa mà hỏi chẳng nên rõ rệt trong mình người bệnh, nếu có từ nhau người bệnh thì phải lập tức đi rửa tay liền với xà-bong dừng đê trẻ. Trước nhà người bệnh phải làm sẵn 1 chỗ để cho ai nấy tiện bể rửa tay (Poste de savonnage), lấy 1 cái khay dài 1 lô nhỏ một bên, lỗ ấy phải nhét nút lại, trong khay đựng nước đáy hoai, ngoài đế kẽ 1 miếng xà-bong, mỗi khi ai đến rửa tay thì dờ nút ra mà rửa rất tiện. Người ở gần mà sán sỏi người bệnh, chẳng dũng hút thuốc, ăn uống trong phòng người bệnh, phải rửa tay với xà-bong luôn luôn khi vào dùng nhằm người bệnh, trước khi di chuyển phải sút miệng cho sạch sẽ, rửa tay cho kỹ lưỡng, những người ở trong nhà cũng phải làm như vậy.

3. Khi người bệnh chẳng may mà qua đời rồi, phải chôn lập tức, trong hôm mai để vôi bột cho nhiều, đào huyệt mổ cho xác, rải vôi bột cho nhiều, quấn áo, mền chiếu, gối nệm của người bệnh nằm phải đốt hết, đường ch่อง chẽ nứt sỏi và rưới vôi bột, đợi đốt chung vây. Làm như thế là có ý giết những con đốt trùng ở trong mình người mùn nó bỏ ra nơi xung quanh đó.

Nhà thương có bảo chế thứ thuốc trị thiên thời rất thần hiệu, và có phát cho mỗi làng đê tại nhà (công-sở, ai có bệnh ấy hãy đến mà xin (khỏi tốn tiền) và phải làm theo cách thức nói trên đây, át ngăn ngừa chứng thiên thời khỏi truyền nhiễm cho người khác dặng.

Khi nào có bệnh thiên thời, những vật thực chi minh nhằm khó tiêu chẳng nên dùng, nhất là đồ sống và đồ chua.

Kỳ tới tôi sẽ thuật về cách ngăn ngừa bệnh trại trời, lần lần tới bệnh dịch-kí (peste) v... v...

Lòng quảng đại của một vị phú gia.

Năm nay trời hạng bán mạ cháy ruộng khô, nên nhơn dân đều rang hèo cực lâm. Có kẻ chạy xuôi chạy ngược lo lắng bùa sám húi bùa teura, lại có người mang chạy ăn mì áo quần phải ra rách rưới. Thấy tình cảnh mà thảm thương, nhất là một ruộng nhiêu người hụt ăn mà phải ra cơm.

Tại chợ Thom (Béntr) có ông Nguyễn-kiều-Dần là người bào phú thay nhữn vay dông lồng, nên khai lúa vựa mà thi cho dân nghèo, lại còn xuất tiền cho người khốn khổ nứa. Thiết là người rất trọng nghĩa khinh tài, dâng bia danh nơi hẫu thất Nguyễn ông Nguyễn-kiều-Dần này là người thuần hậu ai ai đều mến đức, tuy giàu mà không kiêu, chẳng lè, thương người nghèo khổ, mếu kẽ lèn nán, nên xa gần đều khen ngợi. Người vẫn là thành lang quế nổi truyền cùi một ông Cử hối thuê cựu trào, lại là ngài lê của thày Chánh-tông cựu Minh-Đạo

Ở đời đặt ra có kẻ khó người giàu, tuy giàu cũng khó khác xa nhưng mà mấy tao xây ván bết cơn bì cực tối hối thời lai. Có nhiều người dám đỗ ngàn vàng trong một trận cùi, còn với kẻ khó người nghèo thì ke-re cắt rái từ su, xin hãy lấy gương trên dây mà làm giới.

Sách có câu: Phước đức lưu lại từ tòn
Tất-thiên thiện giáng chi phước,
Có ai mà giàu ba bò, có ai mà khó ba
dời, may nhờ trời minh dông giàu sang
qui trong khà tưống lấy người nghèo khổ
lang-tham. Giàu mà thật ngặt ai noàng,
giàu mà nhơn đức lại càng thơm danh.

Sau tôi xin tặng một bài thơ như vầy:
Hán-hạng năm nay chúng thờ than,
Phú ông Nguyễn-kiều chánh lồng vàng.
Bạc rây phân phát người nghèo khổ,
Lúa vựa khai cho kẻ mắc nán.
Ôn-nặng gần lồng ơn trạt trật,
Nghĩa sâu ghi dạ nghĩa khăng khăng.
Giúp cho một năm khí long đói,
Muôn thuở danh còn tiếng ngợi vang.

Hương-quán Kiêm

Thành-thiên—(Béntr)

X. X. X.

Hào tâm

Bản quán có tiếp đặng thư chữ Langsa của ông Trần-trinh-Trạch Hội-Đồng quân Hat lại là chủ Hội Tương-tế nhân hàng tại Bạc-liêu, gửi cho Bà chủ Hội Ái quốc ở Saigon; vậy Bản quán xin dịch quắc âm ẩn hành ra đây cho khán quan rõ cái hảo tâm của ông Trần-trinh-Trạch.....

Bac-liêu ngày 12 Janvier 1919
Trình cùng Bà chủ Hội Ái-Quốc ở Saigon

Bẩm Bà,

Tôi kính gửi cho Bà 1 cái biên lai về tiền Quốc-trái 5000 quan, nỗi nấm lơi dông 200 quan của tôi cho vay tại tỉnh Rạch-gia, là chỗ tôi có diễn sảng tại đó. Tiền này tôi dùng cho Ái quốc Hội dâng cứu giúp con uit bồn quốc nô côi.

Vậy xin Bà hãy trình cùng nhà nước dâng cái tên lại mấy số quốc trái của tôi đó, kể từ đây Ái quốc Hội dâng làm chư hưởng lợi ấy.

Tôi thật hết dạ kính phục Bà là một người dòn bà Langsa có lòng nhơn từ quảng đại ở xứ Nam-kỳ-vây, lo bão bợ cho những con cái côi của của Đông bang tôi vì ơn Mẫu-quốc mà phải cốt tan thân vong.

Ký tên: Trần-trinh-Trạch
Hội-Đồng Quân Hat tại Bạc-liêu

Sẵn dịp Bản quán Au-Hà Nhựt Báo tò
đòi lời kinh khen ông Trần-trinh-Trach
có lòng tốt cùng quê hương đó.

Cáo bạch

Thứ năm tuần tới 30 Janvier 1919 nhâm ngày 29 Tết Annam, nhà in không làm việc: tờ Au-Hà Nhựt-Báo xin nghỉ một kỳ, qua thứ năm 6 Février 1919 sẽ dâng tiếp. Xin chư vị khán quan rộng tinh miếng nghĩ.

Bản quán cẩn cáo

Vinh-hài cang-lệ

Bản quán mới dặng tin của thầy Đào-minh-Công là kỷ lục sở làm thuộc trống trại ở Saigon, lại là khán quan của Bản quán cho hay ràng ngày 12 Décembre 1918 nhâm ngày mồng 9 tháng II Annam năm nay, thấy đã kèt duyên cang-lệ cùng cô Phan-thị-Huê là linh ái của ông Phan-văn-Hạp; Điên chủ tại Gia-dịnh.

Bản quán tò đòi lời kinh chúc cho thầy Đào-minh-Công vợ chồng nòi tóc đèn già, cửa nhà thêm phú túc.

A.H.N.B.

Võ-văn học-hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-Thom lập, gọi là "Võ-Văn học-hiệu" khai trường hôm 4 November 1918. Nay được 26 trò nam và nữ vào trường. Bà dám langsa và thầy giáo annam, cần mẫn con nit học mau tàn phát vò cùng.

Gia tiên học và ăn, ngủ như vầy:
Học ngoài (không ăn ngủ) .... 4\$
Học và ăn buổi trưa, ... 7
Học và ăn ba buổi, ngủ
tại trường 12

Như ai dùng giày Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Độc học trường Võ-văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thi kê là: ..... 16\$.

Bừa 25 tháng chạp bái trường qua mồng 10 tháng giêng Annam thì khởi học. Kể từ mồng 6, thi học trò mới được nhập lầu lầu.

Bà con cô bác ai có dịp đi Càm-tho
ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ
ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin
gởi thơ cho Ông Võ-vân-Thơm, thì
lập tức có thơ trả lời

Tý Sưu-tương-dàn

Tý với Sưu là bạn tri âm vì có việc
nên cách mặt nhau hơn mấy tháng. Một
buổi chiều kia, Tý rảnh việc mang guốc
đạo Chau-thanh, đang thơ-thản trước
rạp hát Annam xem gấp Sưu dìng lời
thôi chắp tay sau dit. Tý men lại gác
vò vai Sưu một cái và nói: dù ác không!
Ván mặt xưa rày mới gặp, dì dâu nết
biết vậy?

Sưu — A...mắt di lo mảng ba cây
ruộng cho rồi...nên mới về hối hôm qua
này đây. Sao? Chau-thanh mình lóng
này có cái gì lạ hay không?

Tý — Có cái gì ở đâu!... Ua mà có...

Sưu — Cái gì đó?

Tý — Cái cá mới bị phạt hồi hôm qua
day.

Sưu — Chú mấy nói cái gì lạ vậy!...
Cá ở dưới sông mặt tình ai muốn câu
thì câu, nhà nước đã ăn thuế thủy lợi
một tên dân mỗi năm phải đóng là mấy
chiếc, mà còn phạt cái gì nữa?... A....
Chú mấy nói tao biết rồi...thế khi cá
đỗ họ nuôi trong hồ rồi người nào lén
tới câu họ bắt dặng thưa đến quan,
quan phạt chó gi.

Tý — Phải vậy ai thèm nói.

Sưu — Hay là cá ho rồng trong thùng
rồi....

Tý — Người ta nói không phải trong
bể trong thùng nào hết...Cá cá không
có câu câu, không có mồi....

Sưu — Chú mấy nói thiệt tao điết tai
điếc mui... có già ngộ thì nói già ngộ
phức đi cho rồi, chờ câu cá gì mà không
có câu câu, không có mồi... vậy chờ
lấy gì mà câu cho dặng cà?

Tý — Đây nè, anh không tin tôi anh
chịu khó dì hỏi vợ hai Được ở đường

rạp hát "Hoc-Chai" gần nhà M. Ưng làm
việc nhà-thương thì rõ, mới bữa hôm
qua đây có 1 người dừa ông, 1 người
dừa bà đến nhà vợ hai Đigge câu cá bị
ông cù phạt mỗi người bốn cái:

Sưu — Ma mà num chú mấy đi cho
rảnh nà, cái đó là người ta đánh bài
câu cá, nghĩa là cù bạc mà...

Tý — Ai biết, cù bạc thì nói cù bạc,
sao nói câu cá câu tôm làm tài tưống
là câu cá triệt dộ chờ...

Phạm-đông-Kinh.

Đồng tâm, kiệt lực

Khi một cây trôi trôi mọc giữa đồng,
không vật chi che đỡ nắng mưa, đồng
gió, thì hành lá tà tơi gãy cung, gốc tróc
nzeń sà, khò héo lún lún rồi phai rụi.—
Áy! con người cũng thế. Hè ở một mảnh
tường một mình, thì một mình khó nỗi
toan đương cùng trăm ngàn nguy hiểm
gian truân khốn sở; nào khi đi đứng nằm
ngồi, nào lúc nghỉ ngồi ăn nửu; nào có
được yên ổn trong lòng, sự sợ vẫn theo
bên gót! Bởi một mảnh khó nỗi che thân,
nên Đing tạo hóa đã bao phủ cho loài
vật, cho loại người tánh tự nhiên hiệp
sự đồng tâm, diry mà nương cây giúp
dù nhau trong đầm phong trần.

Nhô nhien là kiến còn biết vẩy đoàn
hiệp sile tha nỗi hột lúa vào hang. Yếu
ot như chim én chim sẻ, còn biết vẩy
đoàn hiệp sile: mà đánh đuổi chim ó
chim dến.

Huống chí ta đã nhờ sẵn các đứng
tiêu hiếu chả ý lập xóm lập làng rồi
thành nên xã hội quê già, lại gãy dựng
mỗi nhà mỗi nước, lập đạo vua tôi, cha
con chồng vợ..... mà ràng buộc tình
nghia với nhau, ta dì uờ dem lòng quay
tê thương trường một mình, ganh hiến
chết ngõ, vì chút bất bình, hóa ra thù
khích, quên câu đồng loại tương giao?
chẳng hổ với bầy chim đoàn kiến?

Con một nhà là anh em, người một
nước, người một trời há chẳng anh em?
Than ôi chữ thân ái làm nhà còn thiểu
nét, có đâu dư mà viết chữ bác ái cho
khắp hoàng cầu!

Xưa ông Nôn-a-Sài, khi đau nặng, dạy
mỗi người con dùng một cây tên; (hết
thảy là 20 cây). A-Sài lấy một cây trao
cho con thứ là Lợi-Giêng biếu bê thử.
Lợi-Giêng bê gãy liền. A-Sài bèn lấy 19
cây kia làm một và biếu bê nữa; mà bê
sao gãy. A-Sài nhơn đó mà trối dặn các
con rằng: "Phàm vật chi, hé cùi một
mình thì dễ làm gãy; bằng đồng dù thi
khó làm gãy được. Vậy anh em chúng
bầy hãy ẩn ở thuận hòa phải đồng lòng
với nhau mới ngăn ngừa sự hiếp dâp sia
kè ngoài mới dặng. Khá nhớ sự chung
cùng làm ra sile mạ-h là vậy đó".

Còn có chuyện tây ông Bồ-quang-Đầu
diễn ra vẫn quốc như vầy:

Ba con bò ở một chuồng;
Hiệp bầy hiếp ban như luồng anh em.

Bời nghe tiếng sile tiếng gièm;
Trâu đen trâu trắng anh em rá rời.

Sói rày vào đê như chơi;
Bát bát ăn bết rồi đòi cá ba.
Chứ rằng: quí tại tr hòa;
Ba bà giúp một ai mà dám đương.

(còn tiếp)

Lê-trung-Thu

Cung hạ M. Cao-văn-Hùng sanh nam chi hì

Mới hay tin mắng rǎu; Chánh thất của
M. Cao-văn-Hùng Cầu sự rap hát bóng
"Casino" tại Càm-thơ mới bạ sanh một
trai tươi tốt ngày 19 Janvier 1919.

Bản quán tò lòi kính chúc cho Madame
Cao-văn-Hùng và trẻ mới sanh dặng an
vui sức khỏe và xin tiếp mừng cho Ban
thiết Cao-văn-Hùng một bài thi như vầy:

Gần xuân lang huệ này chồi xanh,
Mừng bạn sanh trai thiết phước dành
Cội đức vững vắn đom lá qui,
Nền nhân trai tốt trổ cây lành,
Bé thơ tuy hãy chưa nén mặt,
Khôn lớn rồi ra cung rang dành,
Chúc trai an vui bền khỏe mạnh,
Gót lùn noi dấu mới ưng dành.

A. H. N. B.

Công-văn lược lục

Ngày 1 Janvier 1919, quan Nguyễn-
Soái Nam-kỳ ban hành lời nghị thăng
cấp kể từ 1 Janvier 1919 cho Viên quan
qui chức bến Phan-Ti đang tùng chánh
nơi Soái-Phú và các tỉnh Nam-kỳ như
sau đây:

1. THẮNG BỰC ĐỐC PHỦ-SƯ:

Ông Trần-văn-Sưu, nguyên
Tri-phủ nhứt hạng..... (Bến-tr)

2. THẮNG BỰC TRI-PHỦ NHỨT HẠNG:

Ông Lê-văn-Phát, nguyên
Tri-phủ nhì hạng..... (Vĩnh-long)

Ông Trần-văn-Đa, nguyên
Tri-phủ nhì hạng..... (Chợ-lớn)

Ông Nguyễn-hữu-Thường,
nguyên Tri-phủ nhì hạng (Thủ-dầu-một)

3. THẮNG BỰC TRI-PHỦ NHÌ HẠNG:

Ông Bồ-văn-Điem, nguyên
Tri-Huyện nhì hạng..... (Sa-dec)

Ông Hồ-công-Trúc, nguyên
Tri-Huyện nhì hạng..... (Gia-định)

4. THẮNG BỰC TRI-HUYỆN NHỨT HẠNG:

Ông Trần-văn-Phuoc, nguyên
Tri-Huyện nhì hạng (Gò-công)

Ông Ngò-văn-Hoán, nguyên
Tri-Huyện nhì hạng..... (Bắc-liêu)

Ông Tô-ngọc-Đường, nguyên
Tri-Huyện nhì hạng..... (Tân-an)

5. THẮNG BỰC TRI-HUYỆN NHÌ HẠNG:

Ông Nguyễn-văn-Vân, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhứt hạng.... (Sadec)

Ông Nguyễn-văn-Kiên, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhứt hạng... (Tàu-sen)

Ông Huỳnh-văn-Thinh, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhứt hạng... (Càm-thơ)

Ông Nguyễn-tích-Kim, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhứt hạng... (Mỹ-tho)

Ông Bùi-quang-Tân, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhứt hạng (Phòng-văn-)

6. THẮNG BỰC THƠ-KY THIET

THƠ NHỨT HẠNG:

Thầy Trần-văn-Chân, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhì hạng.... (Tân-an)

Thầy Lê-minh-Tiên, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhì hạng.... (Bến-tr)

Thầy Huỳnh-kim-Long, nguyên
Thơ-ky thiет tho nhì hạng.... (Traviub)

Thầy Nguyễn-văn-Bôn, nguyên

- Thơ-ký thiêt thô nhì hạng... (Chợlớn)
Thầy Trần-văn-Mỹ, nguyên
Thơ-ký thiêt thô nhì hạng (Phòng-văn)
- 7. THÁNG BỨC THƠ-KÝ THIẾT**
THO NHÌ HẠNG:
Thầy Bùi-sơn-Tây, nguyên
Thơ-ký thiêt thô tam hạng.... (Baria)
Thầy Phạm-văn-Tuất, nguyên
Thơ-ký thiêt thô tam hạng.... (Chợlớn)
Thầy Đinh-quang-Hiển, nguyên
Thơ-ký thiêt thô tam hạng.... (Sadée)
Thầy Nguyễn-văn-Vi, nguyên
Thơ-ký thiêt thô tam hạng... (Gia Định)
- 8. THÁNG BỨC THƠ-KÝ THIẾT**
THO TAM HẠNG:
Thầy Nguyễn-văn-Thọ, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng... (Tây-niep)
Thầy Nguyễn-văn-Ngo, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng.... (Trà-vinh)
Thầy Nguyễn-hữu-Bình, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng.... (Rachgia)
Thầy Cao-hoài-Tùng, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng.... (Sadée)
Thầy Trần-văn-Kem, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng (Long-xuyên)
Thầy Hồ-văn-Trong, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng... (Gia Định)
Thầy Nguyễn-văn-Chinh, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng... (Đại-Pháp)
Thầy Trần-bá-Huỳnh, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng... (Sóc-trăng)
Thầy Nguyễn-hữu-Nhiều, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng.... (Chợlớn)
Thầy Nguyễn-văn-Bảy, nguyên
Thơ-ký thi sai nhứt hạng (Phòng-văn)
- 9. THÁNG BỨC THƠ-KÝ THI SAU**
NHÚT HẠNG
Thầy Phạm-văn-Huệ, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng.... (Bắc-liêu)
Thầy Nguyễn-dăng-Liêng, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng
(Thuế-chánh ngạch)
Thầy Dương-văn-Sáu dit Thảo, nguyên

- Thơ-ký thi sai nhì hạng... (Khâm-lứa)
Thầy Nguyễn-văn-Phụng, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng.... (Bắc-liêu)
Thầy Trần-văn-Lai, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng.... (Giadinh)
Thầy Phạm-cử-ig-Nghiệp, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng (Trường-máy)
Thầy Lê-tho-Tường, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng.... (Cantho)
Thầy Phạm-văn-Chương, nguyên
Thơ-ký thi sai nhì hạng... (Phòng-văn)
- 10. THÁNG BỨC THƠ-KÝ THI**
SAI NHÌ HẠNG:
Thầy Trần-khương-Ninh, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng.... (Châu-dốc)
Thầy Trần-văn-Lương, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng (Thô-dầu-một)
Thầy Phạm-văn-Cang, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng .... (Baria)
Thầy Trần-văn-Giác, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng (Thuế chánh
ngạch)
Thầy Trương-ván-Ngọt, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng.... (Baria)
Thầy Lưu-phát-Đạt, nguyên,
Thơ-ký thi sai tam hạng.... (Nghị viễn)
Thầy Nguyễn-văn-Long, nguyên
Thơ-ký thi sai tam hạng... (Phòng văn)
- 11. THÁNG BỨC THƠ-KÝ THI SAU**
TAM HẠNG:
Thầy Đặng-văn-Cuồng, dit Bảy nguyên
Thơ-ký học tập..... (Baria)
Thầy Nguyễn-văn-Long, nguyên
Thơ-ký học tập.... (Phòng văn)
Thầy Nguyễn-văn-Báu, nguyên
Thơ-ký học tập.... (Thuế chánh ngạch)
Thầy Nguyễn-văn-Hai, nguyên
Thơ-ký học tập..... (Tòa-ba)
Thầy Triệu-văn-Yên, nguyên
Thơ-ký học tập..... (Tòa nhì)
Thầy Tôn-văn-Sao, nguyên
Thơ-ký học tập..... (Tòa nhì)

- Thầy Trương-văn-Thanh, nguyên
Thơ-ký học tập..... (Tòa nhì)
Thầy Nguyễn-văn-Đo, nguyên
Thơ-ký học tập..... (Tòa nhì)

12. THÁNG BỨC KÝ LỤC THIẾT

- THO NHÌ HẠNG:**
Thầy Nguyễn-văn-Hinh, nguyên
Ký-lục thiêt thô tam hạng.... (Giadinh)

13. THÁNG BỨC KÝ LỤC THIẾT

- THO TAM HẠNG:**
Thầy Võ-ông-quang-Huong, nguyên
Ký-lục thi sai nhứt hạng.... (Bueungia)

14. THÁNG BỨC KÝ LỤC THI

- SAI NHÌ HẠNG:**
Thầy Nguyễn-văn-Kinh, nguyên
Ký-lục học tập..... (Tây-nimh)
.....

Ngày 4 Janvier 1919, quan Nguyễn-
Soái Nam-ký ban hối nghị Hảng thường
bàn tước cho chư vị Giáo-Sư như sau đây:

THANG CHUC TRI PHU HAM:

- Ông Lương-ngo-Huỳnh, Chánh giáo-
sư nhứt hạng, nguyên Tri-Huyện hám
tại Giáo-Huấn-Viện..... (Saigon)

THANG CHUC TRI HUYEN HAM:

- Ông Nguyễn-dặng-Trường, Chánh
giáo-sư nhì hạng..... (Sadéc)

- Ông Lê-quang-Minh, Chánh
giáo-sư nhì hạng..... (Chaudoc)

- Ông Đỗ-quang-Đầu, Chánh
giáo-sư nhứt hạng (Trường-bồn-quốc)

- Ông Lê-văn-Lưu, Chánh
giáo-sư thành phố..... (Chợlớn)

xưa nay thiên hạ thường tiện-
dụng đó, (*Calendriers franco-an-*
namites.)

Vậy nên bốn quán kinh cho chư
quán-tử cùng các vị thương mài
hay, như ai muôn dùng, hoặc
nhiều; hoặc ít mà tặng cho
nhau, hay là tiếng cho mỗi hàng
của mình khi bước qua năm mới
đây, xin viết thơ cho bốn quán,
hoặc muôn danh danh, hiệu, trước;
nghiệp chí trên lịch ày, thì bốn
quán cũng sẵn lòng thi hành cho
vừa ý quý vị. Tùy hạng giày mà
định giá, song nhẹ hơn của người
ta luôn luôn.

1 tám là..... 0\$10
100 tám là..... 6\$00
200 tám là..... 10\$00

Cantho, An hà Ân-Quán.
Kinh khai.

Khôi-Hài**TÂN-THI-HOÀNG VÀ NGƯ-Y.**

tra, vua Tân-thi-hoàng là hung-bạo
hai đêu chinh-chiến, sát phạt chư hào,
gả thau lục-quốc; hai mang sand binh
bi bao nhiêu mà kẽ...

kèo kia vua Tân-thi-hoàng se-gia
ch đài Ngự-Y điều-tri— Lúc Ngự-Y
cho-mạch và lên án phản bịnh rồi....

Vu Tân-thi-hoàng mời hỏi thủ Ngự-Y
rất: Khanh hãy tấu thiệt cùng trăm,
và y hờ từ ngày Khanh biết làm thuộc
đêm-gày nay đã sát từ hết bao-nhiều
mặt sauh linh?... Ngự-Y nghe bồi,
liêngbiêm nét mặt mà rằng: Muôn tàu

Bè-t kè bạ thân từ ngày mới biết làm

"LỊCH ANNAM"**NĂM KỲ.VI**

Nhơn dịp gần mảng năm 1918,
bồn-quán lo soạn lịch mới. 1919
Âm-lịch và Dương-lịch đòn nhau,
sắp chung lại một tám lớn, như

thuở: đến ngày nay đây, lấy số kê biên
thì là mươi muôn lần ít hơn Bé hụt!!
N. H. Hạnh.

Tục ngú, cỗ ngú, gia ngòn.

ĂN NGAY Ở THẬT, MỒI TẬT MỒI LÀNH
Nghĩa là: Nếu mình ăn ở thật thà
thì dũng bình an và sự.

ĂN CƠM MẮM THẤM VỀ LÂU.

Nghĩa là: Càng lâu chừng nào mới
thấy rõ việc hay chừng ấy.

ĂN CƠM MỚI, NHẮC CHUYỆN CŨ
Nghĩa là: Chuyện qua rồi lập lại vòi ịch

ĂN THÌ VỐC HỌC THÌ HAY.

Nghĩa là: Ăn thường thì no thì nập,
học thường thì giỏi thì hay.

ĂN TRÁI NHỚ KẾ TRÔNG CÀY

Nghĩa là: Chẳng quên ơn người làm
cố cho mình được bướng dày.

ĂN TẤM TRÀ GIẶT.

Nghĩa là: Hồi ăn thì ít, hồi trả thì
nhiều.

ĂN TẠI THỦ NGỦ TẠI CÔNG DƯỜNG

Nghĩa là: Biết giữ phép, không tái
lời dặn bảo.

ĂN QUEN NHIN KHÔNG QUEN

Nghĩa là: Chơi bời xài phí quen rồi,
bây giờ biếu đừng như thế hì
không dặng.

ĂN THEO THUỐC Ở THEO THÌ

Nghĩa là: Sự ăn ở với đời phải tùy
vậy lúc khác mới dặng.

ĂN THÌ CHO BUÔN THÌ SO

Nghĩa là: Vật ăn không luận khoe
tiếc, chờ trong việc buôn bán phải tờ
đồng nái.

ĂN XỐI CHÙA NGỌNG MIỆNG.

Nghĩa là: ăn của người nào đó, dù
người đó có làm đèn quẩy, thiên hạ ôi
dến, cũng khó nói, ú ớ nói không thò.

ĂN THÌ HƠN, HỜN THÌ THIỆT.
Nghĩa là: giận lây thì mất phản.

ĂN TRỘM QUEN TAY

NGŪ NGÀY QUEN MẮT.
Nghĩa là: Tập nghề nào thì quen nghề
này, bỏ không dặng.

ĂN TRƯỚC TRÀ SAU

Nghĩa là: Uê bụi thì bụi hoài.

ĂN HẾT NHIỀU CHỨ Ở HẾT BAO NHIỀU

Nghĩa là: Chẳng lo gì chỗ ở.

ĂN XUA CHÙA NAY

Nghĩa là: Ăn trước rồi thì sau phải
dừng. Ai này có một thuở mà thôi.

ĂN VỎ DƯA THẤY VỎ DƯA MÀ SỢ

Nghĩa là: Lầm việc nào đó rồi, sợ
lấy đến việc khác, hay là thấy việc đời
mà ngán.

(Sau tiếp theo)

Đại

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước.....	4f 48
Đông-Dương.....	4 45

Giá lúa

Từ 3g 65 cho đến 3\$70 một tạ, tùy
theo thứ lúa.

CÂN-TIIO

PHÒNG NUỚC SỎI.—Tại làng Hựu
Thành (Lãnh thổ) vợ chồng thị Tuất
chuyên nghề làm bún mà độ nhuyễn,
ngày 30 Décembre 1918, vợ đang chum
lúa nấu bột trong tră nước sôi, chồng
lại vớt trái bột đam ra dặng quết mà
làm bún. Rồi thay! mới vừa xách trái
bột lên lại sút tay rớt xuống, trón dàn
rất nặng làm cho cái tră phai bể, nước
sôi đổ xả trên miếng thi Tuất. Thương

bại! Lúc nguy cấp làm vậy chờ chi mau
mau chờ thị Tuất đến nhà-Thương
tường khi thi Tuất không lè chét vì
phỏng lừa, phỏng nước sôi Thầy Thuốc
Langsa trị rất hay, phần nhiều cứu đặng
sống thường thường.

Bè tin tưởng dị doan nói những là
xấu phỏng thổi.... mặc nói nấy!...
nói kia!... rước thầy pháp ví trận chữa
chiên.... chiêu chươn.... lối chữa....
sớm mai chươn.... Ô hòi.... qua hứa
sau, thị Tuất hồn lia khỏi xác.... Chừng
đó anh Thầy Pháp mới chịu cuốn trận.

Thần ôi! Cái hồn Dị Doan nó còn lèo
đèo theo mà báo Đóng bang ta hoài di
thết.... giận.... giận dữ be....

MỎ CÀY

THẦN BẦU HẢI ĐỂ.
TỰ AI NHÌ CHUNG

Chuyến tàu chaloupe Các chú
“winglée” đi Mỏ-cày qua Bến Tre khi đến
sông “Nam-Luong” có một người hành
khách Annam bèn gieo mình xuống sông
hỗn xát đánh gởi theo ngọn thủy triều mà
tự tử. Lúc đó tàu ngừng lại bờ 1 giờ
đông hồ mà kiêm; song chẳng gặp tin
tức chi ráo. Chừng hồi lại ký mới hay
người hành khách ấy tên là Nguyễn-văn
Giang trạc chừng 30 tuổi quán ở Tân-
Long (Bến Tre) con nhà giàu có, vì ham
chơi cờ bạc, rủi thua thê thảm rất nhiều,
nên buồn lòng mà xù lấy mình theo
lượng sóng ba đảo cho rãnh rồi nơ thể.

XIN BIỂU 2 CẨU NHƯ VÁY

Xuong thịt gỏi nơi đồng bích thùy,
muôn năm xin nhớ lấp cơ, quạt, chuồng rói
Hòn phách nương theo cum bạch vân,
ngàn thuở hãy dừng quên tam yêu, tức,
lượng!

Tái sanh dị truyện

HỒI THÚ TƯ

Về nhớ Phi-Châu bằng ái-truất,
riêng than Long-Án luồn tương tư.

Triệt là:

Sắc lịch phái nào ép ường ai,
Nhưng mà chẳng thấy, thấy thi say.

Thuở xưa Vương-de còn mê sắc,

Nay An-tuong tư há trách vay.

Năm canh luồng ai hoài giắc mộng,
linh luâng khuâng hô diệp Trang-Châu.
Nhớ trung thu kỳ-ngô thêm rầu, đọc thơ
cù ngâm ngâia lòn xộn. Ua vân vé, ghét
nơi chộn rộn, đi vò ra hình dạn tiêu bao.
Binh vò cẩn dôn dập thêm vào, ăn it

Thông tin H.T.T.

dặng ngà ngon nào dặng. Nhớ tướng diện ruột tẩm dòn quăng, mặt lão lơ đường kè điện cuồng. Muốn ôm cảm quên khúc kè-khương, toàn đọc sách nữa câu rỗng chí.

TUYỆT LÀ:

*Mời biết tướng tư là thế ấy.
Cho hay chó trách kè ôm cầm*

Nâm than thở biết ai nồng nì, ngò mươn cùng đem mối chí hồng. Đoài nhìn dòng ngự nước khô sòng, còn chí nữa mà mong thă lá. Ôm dạ tướng lụy thẩm tướng là chả, biết trăm năm vàng da có nên chẳng?

Phi-Châu ôi! Phi-Châu ôi! nếu dòn ta chẳng nợ ba sao, thà buổi trước dòn cho gấp gò. Ôi! duyên hời duyên, duyên sao lờ dờ. Biết nò nao tái ngộ cõi nhân. Luống ra vào than phận trách thân, ba bút ngọc ngụ đẽ năm vạn.

THẤT RĂNG:

*Người sao gấp gò la kỵ thay?
Nhớ nhớ thương thương, nhớ những ngày
Đuối nguyệt buôn cầm nhìn tan mặt,
Về nhà khuất bóng luống châu mày
Thứa ưa nhứt ngò, duyên hay nở?
Ước dặng trùng phùng đó với đây.
Với hỏi tri âm ôi! biết chẳng?
Hằng trong dòng ngự lụy chàng dày*

Thi họa dứt, tấm lòng mè mẫn, mạch sầu hây càng khác nòng dây. Bình tiêu hao trăm trệ mấy ngày, cơm cháo bò chẳng hề biết tới.

Lý lão cũng không tướng áo lói, tướng con buôn lày lắt qua ngày. Nào dè đâu bình trê như vầy, nay rò dặng ông bà sợ hoảng. Ông ráy mồm: «sao không tướng hàng, dè cho con đau đến nỗi nấy?» Bà rằng: «Con đau nặng ai hay, mà ông lại quở ráy sao phải.» Lý lão lại ráy tớ trè: «Cậu bây đau sao chẳng thông tin?» Tớ ráng: «cậu tôi mang bệnh thlab linh, muôn đến báo, ông đã vừa tới.» Phòng Long-ÂN ông liền bước lợi, hỏi thăm coi bình trê thế nấy. Hỏi Ân rằng: «cậu

bình làm sao, vậy con khá tò phản minh bạch?» Ân làm bộ day lúng vò vách, rẽn hì hì khóé mách khôn phản. Ông hết lời han hối ân cần, Ân túng quá nên toan nói dối: «Kẽ từ thuở trung thu chơi tối, chắc là con bị cảm thương hàng, nên tâm thần bâi hoài không an, hê nằm xuống mơ màng đường ngủ. Đau ngũ tạng lại thêm lục phủ, đau hơi công ăn ngủ không ngon. Chẳng biết sao lòng lại léo don, nên cha nòi mà còn biếng nói.» Ông nghe vậy tướng dà nhầm voi, vì thấy con mặt tái như chàm, Lý ông buôn luồng những thở, than, mới sai trẻ tìm thấy chán mạch.

Nào hay tố trước thấy lán vách, lão thấy nì ngoài bắc mới vào, bước vò nhà nói dộng thấp cao, xưng tánh tự Độ-sanh du sĩ. Lúc uống nước còn dương ngồi nghĩ mới luận đám tánh được thang danh. (Thiết là tay năn thuyết bất nan hành, hối lục bộ mạch kia không biết; ấy cũng bởi cậu nghèo chí thiê, mới nhảy ra bắc mớ làm thầy. Khá khen thay vẫn nói thì hay, việc làm thuốc giàm thấy rất dờ).

(Sau sẽ tiếp t'eo)

Lê-chơn-Tâm dit Thận à Baclieu

Truyện này in rời và có bán tại nhà in An-Hà, (Cantho) giá 1 cuồn là 0\$35, mua nhiều về bán tinh giá nhẹ hơn.

Xin nhớ

Ai mua thuốc nhỏ mát trị nhậm mày cườm, vảy cá, vân vân... viết thơ để M. Đặng-văn-Chiếu (Trà-ôn)

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quýkhách ở xó, gác hay rằng: Nhà-nước cho phép Bồn Hiệu n;sâm Rượu Thuốc tại Tiệm và dặng thông hành Lục-linh; nên bồn hiệu ẩn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý-vị xem, dặng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Nhữ ng Rượu thuốc của Bồn hiệu ngâm, kê ra sau oáy: Va có một thứ Thuốc ho thiệt là bay lâm, hiệu là: TRUNG-HUÈ CHÍ-KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hê uống vò nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Gía mỗi ve 0\$30, mỗi lô 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thư cho. Bồn hiệu thì bồn hiệu sảng lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CẨM PHONG THẤP TƯỚU

Rượu thuốc này, lừa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tắm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gan cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiết là một thứ rượu thuốc rất nêu thần hiệu.

Nó trị bệnh nhức đầu phong, tay chân phù thủng, da thịt sưng nhức, dau họng môi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gan cốt, các chứng thủng độc, đi đứng chẳng an, đau ứa toàn mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thi dùng, hoặc uống hoặc thoa cảng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sạch tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khôn hơu lúc trước trăm phần. Người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh họan.

CƯỜNG CHƯƠNG BỎ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rặt ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bỏ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cử, dau lưng môi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, dòn bà đường kinh không dung, bạch đái xích-dái dòn bê sanh dè yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận dòn ông dòn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tồn-thay đều dùng dặng. Uống nó thì nó hay sauh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần, nhung người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn bay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tú.

Hê uống rượu thuốc này thì dâu bình chỉ nó trừ cùng nỗi.

BÀ BỘ-VỆ SANH TƯỜU

Còn người ở đời, phải cho biết cách vệ sinh, thì trong mình khởi mang tật, bệnh it sao. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tình thần hoán hốt, chẳng biết thèm ăn, từ chi rủ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bồn được phòng bằng da tám chung ý, tiêm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra dặng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh'này, hé am hư thì bồ am, dương hư thì bồ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thận thay kém hao, hé uống rượu thuốc này thì dặng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là dặng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này dặng thường thì dặng sống lâu, người không can uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chí tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HỒ-CỐT-MỘC-QUA-TƯỜU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bồn được phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ cang, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hé uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Dau trong xương, từ chi rủ liệt, di bước không vững, da vàng, chơn thủng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thứ thương tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dĩ thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hé uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gìn, khôi lo bịnh hoạn về sau mà lại dặng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÈ-TƯỜU

RƯỢU THUỐC BÌM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huot lược tho cản, ấy là một thứ thuốc bị truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trù dặng, còn như đau lưng, nhức tay, mồi chơn, đau trong xương, hay dịc gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mìn, hay là tay chong bài hoái. Các chứng ấy hé uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bồn Được-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nhiệm chất chẩn, hiệu Trung-Huê Được-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thứ thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để biếu Trung-Huê Được-Phòng thì chẳng làm đỗ giá mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gửi thư để chờ & cho ký lưỡng thì bồn Được-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quí khách thưa qua sẽ biết.

TRUNG-HUÊ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

NIIÀ IN NGÂN**TẠI BAC-LIEU****Kinh tơ cùng Chư quí Vị,**

An quán An-Hà dựng nên tại tỉnh thành Cần-thờ, xảo bắn đà gần hai năm. Toàn cảm ơn dày của Lục-châu quân-tử, sảng lòng cố-cập, ngày nay mới thấy cuộc thanh hành đặc-lộ như vầy. Bồn-Quán chẳng ngớt lo lường, bằng tim tôi thế chi cho Chư quí vị dặng vui lòng tình cậy, cùng nhau mua bán lâu dài. Đã vậy mà chớ, còn một nỗi lo cho chư vị ở xa tinh thành các nơi, nhứt là nhằm đường vân-lai trắc-trở, mỗi khi muốn mua chác vật chi iroi bồn-quán, phải nhọc lòng, cực trí mà đợi chờ, nhiều khi ý không dặng toại mấy là vì: in, thì không tạo mặt mà dǎo dò, còn mua, thì không cháng chưởng mà lựa chọn. Ấy vậy bồn quán nghĩ dặng phương này, ác là lường toàn kỵ mỵ: Là thỉnh thoảng dày, mồi chốn thành, sè có một tiềm-ngánh. Cùn hiện bảy giờ day, trước hết thì Bồn Quán đã dọn tại Bạc-liêu một tiệm rồi, công cuộc sắp đặt vừa an bài: Hiệu là: *Succursale de l'Impri-mprimerie de l'Ouest Bac-lieu*, ở đường phía sau nhà chợ; cây có thay LÊ-HUÙ-NÈN, Quản lý nhà hàng ngánchez Hậu-Giang Dương Hành, Quản-thủ. Xin thỉnh Chư Quí Vị nhơn kui nòo rành vui chơn bước đến đó xem chơi. Tiệm bồn dù dǎo vẫn phòng tứ bứu, truyện, sách của học trò và lành in các món theo kim thời: như danh thiếp, thiệp hòm, thiệp tang, cũng đồ nhỏ nhich thì súng có Ăn-công ở đó thi hành trong giây phút.

Còn có đóng sách, cũng in đồ lớn như bộ, sô, thơ, truyện, khắc con dấu dù kiều, công việc làm mao và khéo mà giá tin vừa phải thì thôi.

Trong một tháng trở lại đây, tại Sóc-

trăng cũng sẽ có dựng một tiệm như vây nứa.

Cái xin Liệc-vị niệm tình mà giúp bạn đồng-bang cho nên việc, ơn ấy tac-ghi ngàn thuỷ.

An-Hà An-quán.
Kinh-cáo

BÁN THUẬN MÀI

Giá mua trả một phần chịu, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thạnh-Phú, nguyên là làng Thạnh-hòa trung-nhi (Long-xuyên)

1re feuille	2.874	40
515 h.	40. a. 30	
8.630.00	Đất của	ông
	T. H. DEJEAN	DE LA BÂtie
	Nay về của	ông
	Võ-v.-Thơm	
1.859	00	
C. S.	Tỉnh Cần-thơ	Kinh Thott-Nöt

Đất của Nguyễn-Quan-Difu
/ 7295 /

Ai có cần hỏi thăm đều chi thi gởi thư cho ông Võ-vău-Thơm, Colou à Cần-thơ mà thương nghị.

NAM-HÔNG-PHÁT**KHÁCH-SANG**

ở đường BOULEVARD BONNARD, số 106
Ngân Gare xe lửa Saigon-Gòvap chợ-Mới
Saigon

Bán rượu tây, và cho mướn phòng ngủ, sách sè và rông rãi mát mẻ lâm, qui ống, quí khách có di Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thông thả lâm.

HUỲNH-HUÈ-KÝ.

PHARMACIE SI-IANG-IIAI

Chù-Nhon: TRIỆU-CƯƠNG

188, Rue des Marins, 188.— CHOLON

Bản hiệu trống rỗng, bích rỗng vàng và thay con mắt bằng chai theo kiểu thức Langsa, CÓ BẰNG CẤP TỐT NGHIỆP CỦA QUÂN LƯỢNG-Y LANGSA BANG THIƯỞNG, và có bán nhiều thứ thuốc rất thần hiệu. Chứ quý-vị có cần dùng thuốc của tiệm tôi thì hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gửi CONTRE REMBOURSEMENT tiền gửi về thần chủ phải chịu. TẠI SAIGON NHÀ SỐ 23, DƯỜNG PELLERIN CÓ BẢN GIÙM THUỐC CỦA TIỆM TÔI.

Ngù Lâm Bạch Trược Dược Hoàn
(3) (Thuốc Đau Lậu Rất Thần Hiệu)

Thẩm tướng những bệnh sang độc lây nhau là do nỗi việc phòng sự quá độ; sicc không dù mà cần gươm cuộc phòng tinh, nhiễm thấp khí nhiệt độ mà sauh bị-b đau lậu, dài đặc, nước dài due, hoặc đờ, hoặc vàng, nóng này, ấy là những chứng đau lậu chắc chắn. Khi đường xét kỹ chế ra thử thuốc này chọn công thuốc tốt, tính hòa bình, không nhiệt, không hăng, bất luận người yếu kẽ mạnh chỉ có bệnh đau lậu, dùng đến liền thấy thần hiệu, bởi bổ ngươ khí, tiêu tanh giang độc. Con trai đau bệnh này trong lò dài nhất, Dùng đến thuốc này bay lâm. Dòn bà có huyết bạch cũng trị được cả, uống vào khôi sanh ghè, sanh chổ, khỏi mang bệnh huyề biến, lại tuyệt học độc khỏi uống thuốc, trừ cảng. Bệnh nhẹ dùng chứng một hai lần thấy mạnh. Còn bệnh nặng thì bỗn nám lâu liêu due, không đau di đau lại nữa. Những khách ham vui ai dám chắc khỏi đau lậu, nếu rủi ro vương nhầm các chứng nói trên đây mau dùng thuốc này trong một ve mạnh tức thì. Thiết là một phương thuốc sang độc bực nhứt trên đời.

Cách dùng có chí rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0\$10.— 12 ve giá là 4\$00

HÓA DÀM NINH PHẾ CHÌ KHÁI TÂN

(Thuốc ho và bô phế tán dàm)

Vâ-bệnh ho là bệnh hay biến ra nhiều chứng nguy hiểm không kè xiết. Nếu thuốc không bay thi khó trị. Tiệm tôi có chế phương thuốc này để trị bệnh siền, bô-phế ho chẳng luận lâm-mau, hoặc phong hàn-tả khí sanh ra ho, dùng đến liền thấy công hiệu. Thuốc chế không mài, không oóng, dòn bà có thai, người lớn con nít chỉ đều dùng được cả. Thật là một phương thuốc tri-bệnh ho huyề nhứt trên đời.

Mỗi một gói giá (0\$10)

Bán tại: Quản-Tin-Ký đại dược phòng
60, Rue de Canton.— Chợ-lớn

BÍ CHIỀ GIÁI ĐỘC DẦN HUƠN (4) (THUỐC BỎ NHA PHIÊN RẤT HAY)

Có nhiều quý-vị ghiền nha phiêん, có tri muốn kiểm thuốc thiệt hay mà uống dặng bỏ phết đi cho rồi Bởi vậy bỗn hiệu chẳng cầm tiếc công mà già làm chế phương thuốc «Bí Chiết Giải Độc Dần Huơn» này, tánh chất hòa huơn, không oóng không lạnh, bỏ bồi khí huyết, mạnh khoẻ tinh thần, ăn được ngủ được, thiệt là thần hiệu như thần. Uống thuốc này thì hết ghiền liên mà lại ăn ngon, ngủ yên giấc, không di tinh, không hạ lợi, tới buổi không nhớ chứng, không đau mint đau mẩy chíết. Thuốc này đã thi uỷ nhiệm nhiều người tại làng Hoà-Bìn (Bắc-đô) cửa được nhiều người ghiền rồi. Thiết là một phương thuốc bỏ nha phiêん này bay hoa các nơi khác mà giài lại rõ hơn.

Cách dùng: Như mỗi lần hút một chiết mỗi cữ uống bốn húơn, uống như vầy dặng ba ngày rồi sau giảm lấn lão xuống. Trong 10 ngày thi bỏ dứt bệnh nha phiêん chẳng sa.

Nếu ai có bệnh tìn-lỏi đau họng, tá rót, uống một húơn thi hết.

Tình cữ:

Mỗi ve lớn 1\$20.— Mỗi ve nhỏ 0\$60

MỸ KÝ

TIỆM HÓA CHỢN DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTEY, Saigon

Kinh cao cung quý khách dâng hay, tại tiệm tôi có làm mè đá bảng đá cảm hạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiệu..

Có khắc con dấu bằng đồng, mè thanh bằng cây, chạm bằn đồng cùng hoa diều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân..

Mộ bia chạm bằn đá cảm thạch.

Có thợ hoa-chợn dung nhám hình người mà vẽ bằng dầu sơn vò hổ, nướu ihuốc mực Tàu, viết chì than, họa biến liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cản khái

Rượu, Rhum
(Rượu Rum)

MIĘU.

“STELLA”

Thiog “UNION FONCIÈRE FRANCO-ANNAMITE” mới lập tại Cần-thơ, dùng tinh-rồng nước mía trồng trong bụi mà đặt rã rượu này.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum thiên-hạ dùng xưa nay, còn bê ngon, ngọt, nên thuốc thi hắng thật chẳng thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dáng vì là nhỡ hơi mùi; khi vị của rượu ấy nồi chẳng cùng, có nếm rồi mới rõ.

Xin chư quý khách hãy mua mà dùng, thử dâng mừng cho hòn-quốc ngày nay dâng 1 mè nhà kỵ-nghệ, khéo lấy đó thô-sáng mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cantho, và nhà G. O. ngắn-ti tại Soc-trang, và Bạc-liêu đều có trữ. Giá thiệt rẻ lắm.

vé 1 litre ..... 1\$50

1 gốc ba litre 0.50

Chứ quý-vị muốn mua xin gọi mua nơi các tiệm kề tên trên đó, hay là gửi cho Monsieur Albert Viviès Trang-sư tại Cần-thơ.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre Clotii

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGHẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

lành dat dien tho,

Phân giải hạng,

Tương phân tho sáng,

Công chuyen làm ky

cang và tin giả nhẹ

Biên chủ có cần dùng

xin viết thơ thương ngời.

Cảo Thi

Có người muốn bán một cái máy đèn dầu-xăn (*un appareil d'éclairage à gaz d'essence*): bình dầu đê trên cao, có ống chạy xuống rải ra, tra được mười lăm ngọn đèn. Bên nay sáng lầm, có dù đê phủ lung sẽ bán luôn theo cuộc. Người ta bán là vì mới đèn đèn điện khi vào nhà, nên đèn dầu-xăn (*essence*) đê dùng.

Bán thiệt rẻ, xin viết thơ cho Bón-quán An-Hà-Nhựt-Báo mà thương tình

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có hộp để đựng đồ cho học trò dùng kẽi là PLUMIER; trong hộp ấy có:

1 cây viết chì đen, thử tốt

1 cây viết chì dầu-xanh, dầu đỏ

, 1 cây viết mực có kèm ngòi viết

Giá với hộp là ..... 0\$10

Tiền gửi phụ thêm. 0\$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá là lầm, xin viết thơ thương nghi.

Lời rao

Tại nhà in Hậu-Giang, đường Boulevard Saintenoy—Cantho, có bán sách «LỜI ĐẠY CÁC HƯƠNG-CHỨC MÀ CÓ QUYỀN TAI BÀNH NGƯỜI BIẾU LỆ TRONG LỜI NGUYỆP ĐỊNH GIỮA QUAN TOÀN-QUYỀN KHẨM MẠNG, ĐẾ NGÀY 24 NOVEMBER 1917». Sách này có chữ Langsa và chữ Quốc-ugú: bên chữ Langsa thì của quan Chánh tòa HABERT Cantho làm ra; còn bên Quốc-ugú thì của M. Phạm-thái-Hòa, thông ngôn hứu-thê tại Tòa án Cantho giải nghĩa và dịch một cách rành rẽ để hiểu lâm.

Sách này thiệt hứu ích cho Hương-Chức và các chủ diển lâm.

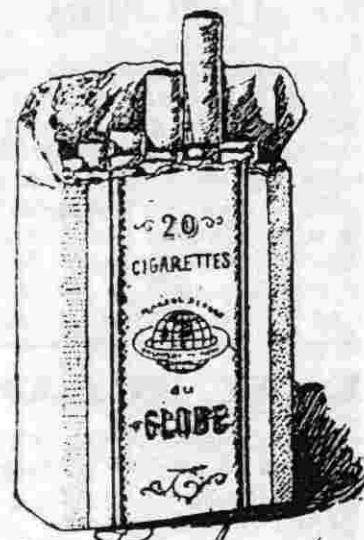
Bán mỗi cuộn là..... 0.50

Tiễn gởi..... 0.10

Mua từ 30 cuộn tới 50 thì cho huê bong 20%; mua 100 cuộn thì huê bong 25%.

Thuộc điều hiệu Globe (TRI BÁT)

Có gói 10 điếu

Có
gói
20
điếu.

Hút dễ, nồng, có đậm độ lâu dài
không mốc, không màu.

Tại Hàng DENIS-FRÈRES trứ bán.

Cantho.—Imp. de Opus. 23. *Editorial L'ANNÉE-DÉC-NGHÌA*

Thuộc điều hiệu Canon (SÚNG ĐẠI BÁT)

BAO XANH

Hút đã ngọt mà giá lại rẻ hơn, mua hút thử thì mới tin.

Tại Hàng DENIS-FRÈRES trứ bán.

Phò cáo Đồng ban

Kết từ buổi An-Hà-An-quân,
Tại Cantho, tay súng dồn dày,
Lực-châu quân-tử, ốn dậy
Mẫu-cán mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-nhân đang cứu bang rộng mở
Mày săm thêm, thấy thư túi rồng,
Làng iv chi thấy đẹp xong,
Truyền, thơ, danh-thiệp, thiệp-bồng,

Toa, sô, bô, làm cảng kỵ lưỡng,
Chắc lại bén chẳng nhurement của người
    Nỗi chí sách động thi thoái
Lưng da, hưng bổ, đê dời i hự.
    Sách in sắng, tinh tú, Kim Túy,
Tự diễn cung Sô kỵ Đại nam.
    Tuần tra Pháp lè, dày khâm,
Cách thi hành ác, thiết làm rất bay.
    Thốc, viết nghiên sắng dày dỗ baoz.
Thiểu chí đâu giấy láng, mực người,
    Chuoc trao, náo Phải những lời.
    Sang chơi i chuyền xin mời i xác ông.
    Tuy vật liệu, nay khôn z dỗ dù,
Bón quán náo dám phu ý ai,
    Khô nhocytes thử mấy chông nài.
    Miếng cho đẹp da, gai gòi lát,

Ao lát Võ Quán Bô Saintenoy Cantho
    At la Võ Quán Bô Saintenoy Cantho
On 27 January 1919 10 kinh.